

СИЛАБУС навчальної «ГЕНЕТИКА РИБ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	207 Водні біоресурси та аквакультура
Тип і назва освітньої програми	Водні біоресурси та аквакультура
Курс, семестр	Курс II семестр 1
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3,5 Загальна кількість годин – 105, з яких: лекцій – 16 год, практичних/лабораторних/семінарських занять – 20 год Форма семестрового контролю - екзамен
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут/факультет, кафедра	Технологій тваринництва та продовольства, кафедра біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького
Контактні дані розробника(ів)	Ільченко Марія Олександрівна, кандидат с.-г. наук, старший дослідник e-mail: mariia.ilchenko@pdau.edu.ua тел. 0506315824
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Біохімія, гідрохімія.
Компетентності	<i>загальні:</i> -ЗК 8. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. - ЗК 9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. - ЗК 12. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. <i>фахові:</i> - СК 2. Здатність досліджувати біохімічні, гідробіологічні, гідрохімічні, генетичні та інші зміни об'єктів водних біоресурсів та аквакультури і середовища їх існування. - СК 4. Здатність прогнозувати динаміку чисельності та біомаси, складати прогноз рибопродуктивності.

<p>Програмні результати</p>	<p>ПРН 5. Знати та розуміти основи рибництва: в гідробіології, гідрохімії, біофізиці, іхтіології, біохімії та фізіології гідробіонтів, генетиці, розведенні та селекції риб, рибальстві, гідротехніці, іхтіопатології, аквакультури природних та штучних водойм на відповідному рівні для основних видів професійної діяльності.</p> <p>ПРН 13. Знати та розуміти елементи рибництва (гідроекології, гідротехніки з основами проектування рибницьких підприємств, генетики, розведення та селекції, годівлі риб, іхтіопатології, економіки рибницьких підприємств).</p> <p>ПРН 16. Мати передові знання та навички в одному чи декількох з таких напрямів: гідрохімії, гідробіології, біофізики, біохімії, фізіології гідробіонтів, загальної іхтіології, спеціальної іхтіології, розведення та селекції риб, генетики риб, годівлі риб, марікультури, онтогенезу риб.</p>
<p align="center">РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)</p>	
<p>Дисципліна сприяє підвищенню досвіду використання на практиці знань з основних генетичних питань.</p>	
<p align="center">МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Сформувати у здобувачів вищої освіти систему знань щодо генетичних закономірностей мінливості і успадкування господарсько-корисних ознак риб.</p>	
<p align="center">ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Тема 1. Генетика як теоретична основа селекції та племінної справи у рибництві. Тема 2. Генетика кількісних ознак та біометрія у рибництві. Тема 3. Молекулярні основи спадковості. Тема 4. Хромосомна теорія спадковості. Тема 5. Генетика статі риб. Тема 6. Генетика якісних ознак. Тема 7. Мутаційна мінливість у риб. Тема 8. Генетика популяцій.</p>	
<p align="center">МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ</p>	
<p>Словесні (лекція, бесіда, розповідь-пояснення), наочні (демонстрування, спостереження), лабораторні (лабораторні роботи), порівняння (виявленні подібності та відмінностей між предметами і явищами), репродуктивний (робота з готовими зразками), методи самостійної роботи вдома (завдання самостійної роботи), робота під керівництвом викладача (виконання письмових завдань), методи письмового контролю (самостійна, контрольна робота), методи усного контролю (усне опитування), комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).</p>	
<p align="center">ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</p>	
<p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p>Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується</p>

	<p>екзаменом із занесенням у відомість обліку успішності. Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені у Додатку до силабусу.</p>
<p>ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ</p>	
<p>-щодо термінів виконання та перескладання</p>	<p>Перескладання видів робіт відбувається відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaproosvitniyprocespravlene.pdf) та Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprocinyuvannyarezultativnavchannyazdobuvachivvyshchoiosvityvpdau.pdf). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин. Практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це деканат факультету, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Декан факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу декана. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.</p>
<p>- щодо академічної доброчесності</p>	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p>

<p>-ЩОДО відвідування занять</p>	<p>У відповідності до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021_polozhennyaproosvitniyprocespravlene.pdf відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює декан факультету.</p>
<p>-щодо зарахування результатів неформальної/інфо рмальної освіти</p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p>
<p>-щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf студенти мають право оскаржувати результати поточного або семестрового контролю, якщо вони не погоджуються з отриманою оцінкою. Після оголошення результатів студент може звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо оцінки. Якщо в процесі обговорення не вдається вирішити спірну ситуацію, здобувач освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження можуть бути випадки недотримання викладачем встановленої системи оцінювання, зазначеної в робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання, або наявність конфлікту інтересів, про існування якого студент не був і не міг бути обізнаним до проведення оцінювання. Оскаржити результат можна не пізніше наступного робочого дня після його оголошення.</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Основні</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В. В. Базалій, В.В. Бех, Ю.В. Пилипенко та ін. Генетика риб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 305 с. 2. Лановенко О. Г., Вишемирский В. С., Генетика: підручник. Херсон. держ. ун-т. Херсон: 2019 .Ч. 1 : Закономірності та механізми спадковості. 2019. 311 с. 3. Старостенко І.С. Конспект лекцій з дисципліни «Генетика риб з основами біометрії» для студентів за спеціальністю 207 «Водні біоресурси та аквакультура» ОР «баклавр». Біла Церква, 2022. 60 с. 	

Допоміжні

1. Старостенко І.С., Ставецька Р.В., Бабенко О.І., Клопенко Н.І., Ткаченко С.В. Генетика риб з основами біометрії: методичні вказівки і робочий зошит для виконання практичних занять студентами екологічного факультету денної та заочної форм навчання зі спеціальності 207 “Водні біоресурси та аквакультура” ОР «Баклавр». Біла Церква: БНАУ, 2022. 59 с.
2. Стрельчук С.І., Демидов С.В., Бердишев Г.Д. Генетика з основами селекції. К., 2000. 292 с.

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького, протокол від 02 вересня 2025 року № 1.

Додаток до силабусу
Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
денна форма навчання

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом по темі
	Опитування	Виконання завдань самостійної роботи	Виконання вправ на лабораторних заняттях	Виконання тестових завдань	
Тема 1. Генетика як теоретична основа селекції та племінної справи у рибництві.	2	2	4	10	8
Тема 2. Генетика кількісних ознак та біометрія у рибництві.	3	2	4		9
Тема 3. Молекулярні основи спадковості.	4	2	4		10
Тема 4. Хромосомна теорія спадковості.	3	2	4		9
Тема 5. Генетика статі риб.	3	2	4		9
Тема 6. Генетика якісних ознак.	3	2	4		9
Тема 7. Мутаційна мінливість у риб.	2	2	4		8
Тема 8. Генетика популяцій.	2	2	4		10
Разом	22	16	32	10	80

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання
виконання вправ на практичних заняттях (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3-4 бали	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, відмінна відповідь з невеликою кількістю неточностей.
1-2 бали	Виконані не всі завдання, відповідь середнього та нижче середнього рівня, не може відповісти на додаткові питання.
0 балів	Потрібне повторне виконання

Шкала та критерії оцінювання
виконання завдань самостійної роботи (0-2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	Розкрита відповідь та повне виконання завдань самостійної роботи.
1 бал	Розкрита відповідь та неповне виконання завдань самостійної роботи, допускаються неточності.
0 балів	Потрібне повторне виконання.

Шкала та критерії оцінювання
розв'язування тестів (0-10 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
10 балів	Усі відповіді на питання є правильними.
8-9 балів	Відповідь на питання розкрита частково і допустивши при цьому окремі помилки.
6-8 балів	Недостатньо правильно дано відповіді на більшість питань.
1 – 5 балів	Недостатньо або неправильно дано відповіді на більшість питань.

Форма проведення семестрового контролю знань ЗВО згідно з робочим та навчальним планом – *екзамен*.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання під час проведення екзамену здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання
Екзамен (0-20 балів)

Вид завдання	Критерії оцінювання
16-20 балів	Студент логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
11-15 балів	Студент аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного матеріалу або при аналізі практичного.
6-10 балів	Студент непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; при виконанні практичних завдань виявляє неточності у знаннях.
1-5 балів	Студент орієнтується у загальних теоретичних питаннях і може згадати окремі питання.

